

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, szerda 1911. május 31.

124. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Viale dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felolvasó szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 kor. Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. Évi árá . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 5 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Gyámoltalan kereskedelem!

Hol volt hol nem volt, volt egyszer egy gonosz mostoha, ki a csuf édes leányait cifrázta, cicomázta, bába vitte, hogy mulassanak az életben, de az árva legszebb Hamupipókat sőtét, kopott, gyapotruhába bujtatta, simára fésült fejjel, hogy fel ne tűnhessen s a kinek lencsét kellett szedgetni egy feneketlen táliból, amíg a többiek kimulaják magukat, úgy istenigazában.

A társadalom, a gonosz mostoha s a szépséges Hamupipóke: az árva magyar kereskedelem, amelyet darócruhába öltöztetnek, lenéznek, lemosolyognak, amelynek kötelességei vannak és jogai nincsenek. Amely mindig ad és sohasem kap. Ha csak megszegyenitést, oldalbarugást, kegyelemdöfést, sértést, megadózást nem. Megbecsülést, elismerést sohasem, az biztos.

Sokáig tartott, míg Hamupipókéért eljött a királyi aranykerékű hintón, piros rózsakocsi. Mi nem várhatunk addig. Összefogózkodva, magunkban bizva, senkitől nem kérve és várva a magunk erejéből és becsületéből kell a társadalomban egy új csapást vágnunk, amelyen büszkén haladhatunk, öntudatosan, felemelt fővel azon az uton, amely az új Magyarországhoz vezet, amelynek alapja a munkás polgári társadalom, s amelynek legfontosabb szerve a magyar kereskedelem, tehát mindenki, aki szolgálatába szegődött. főnök, alkalmazott s a világgpiacokat közvetítő kereskedelmi képviselő.

Sehol annyit nem szónokolnak a kereskedelem üdvösségéről, előnyeiről, hatásáról, szükségességéről, mint nálunk, de sehol sem gördítenek annyi akadályt elébe, hogy érvé-

„A Tengerpart“ tárcája.

Az örült.

Kedves doktor ur, utóbbi látogatása alkalmával ön intézett kérdéseket hozzám, melyek semmi összefüggésben sem állottak az ügygyel, mely engemet foglalkoztat. Azér: is tréfásan feleltem rájuk, ami önt szemmel láthatóan tévedésbe ejtette. Ma megírom ezt a históriát az ön okulására és mert szükségét érzem annak, hogy lelohasszam feszült idegeimet.

A barátom, Renaud de Cordière milliomos, közönséges fráter, ostoba és rémitően romlott lelkű ember. Az a mániája, hogy időnként világgörüllit utat tesz s büszkén mondogatja: „Mikor Mexikóban, Yokohamában voltam!”

Két évvel ezelőtt hirtelen utazott el. — Egyedül én g anítottam, hogy miért. Különböben nem kételkedem benne, hogy ha visszatér, legelső látogatása nálam lesz. Renaud protegál és bámul engemet. Művész vagyok s ezért féltékeny rám. Sokszor fűlshajt: „Én is művésznem születtem!”

— Nos, a minap éppen nem csodálkoz-

nyesülhessen, hogy igazi nemzeti érdeké emelkedjék és hogy teljes nagyságában és pompájában kibontakozzék, olyan nagyságban, miként kellene.

Máshol a nagy államok politikájának tengelye: a legmagasabb értelemben veit kereskedelmi politika, máshol nem ország meghódítását tűzik ki a nagyravágyás céljául, hanem kereskedelmi piacokat igyekeznek biztosítani maguknak s ha történetük valamely korszakát ünneplik, nem diszes tornajátékot rendeznek, hanem vásárra hívják meg a népeket, a szélrózsa minden irányából.

S ahol még gyenge és zsenge a kereskedelem, ott alátámasztják, segítik, ápolják és dédelgetik, jó híruket költik, mesterségesen akarják legalább emelni, de nálunk a legszivebben eltennék láb alól, uton-utfélen kikezdi és valóságos küzdelmet kell felvennie a kereskedelemellenes áramlatok ellen. Harc a szélmalom ellen.

És furcsa az, hogy akiknek nem szabadna, akik még a jelszavakból, a hitvallásukból is üzletet csinálnak — és sokszor mily fenséges üzletet, — azok harsognak a legkeményebben a kereskedelem ellen, mellüket verve, szemüket lesítve. Pedig, hogy másra ne gondoljunk, hány életpályának alapja a kereskedelem? Mi minden függ szervesen össze a kereskedelemmel? Sok ügyvéd tönkre menne a kereskedők nélkül. Sok ujság megszűnne igazi kereskedelem hiányában. S hányan lennének földönfutókká, ha nem a kereskedelem látná el őket kenyérrrel? S az állam hogyan fokozná a bevételeit? A kereskedelem egy nemzet vérkeringése. Ha rendben funkcionál, egészséges a nemzet; ha megakad, megáll vége mindennek.

tam rajta, hogy benyit a műtermembe. Aggódó arca elbűvölt, mert tudtam az okát.

— Édesem, mi ujság? — kérdezte. — Én Batáviáról jövök.

— Jó, jó — mondtam neki. — És az asszonykák odalenn?

Közömbösségemen megütközött.

— Semmi benyomást nem hagytak nálam hátra. Egy majmot vettem.

— Az van mindenütt. És nekem mit hoztál? Vésett kókuszdiókat, japán álarcokat.

— Az álarcgyártásban neked nincsen párod! — jegyezte meg mosolyogva.

— Igaz, hogy nekem specialitásom a viaszálarc mintázása, remekelek ebben a szakmában, ön is tudja, doktor ur! A viasz a hus, amelyet gyurunk és az ujjak öntudatlanul csodákat hoznak létre. Nagy énzszükségemben sikerült egyszer egy fejet mintáznom valami fodrász számára. Nem akarta elfogadni, azt mondta, hogy nagyon sátni.

Renaud körüljárt a műteremben s műértő szemekkel vizsgálta legújabb termékeimet.

— Kiténök a jövő farsangra — vélte. — És két faun-álarca mutatva kérdezte:

— Mi az áruk?

— Már el is vannak adva. De vannak

S mégis a kereskedő nem érzi az egyenlőséget a társadalomban. Nem érzi hivatásának felismerését és megbecsülését. Nem érzi függetlenségének értékét és erejét. Nem érzi messzire kiható fontosságát. Nem érzi fajsulyát a társadalomban vele szemben, hanem azért is, mert még mindig — megbicsaklik az önérzete, mert még mindig belepirul, ha rőföt emlegetnek, ha foglalkozását kérdik. A kereskedő, kinek apróska földje is van, már csak földbirtokosként szerepel, aki meg bele csepent valami szövetkezetbe, már csak igazgatónak szólíttatja magát s akinek parányival nagyobb boltja van, az embernyi betűkkel írja ki izléstelen cégtáblákon: áruház.

Mindenki többet sejtet, mint amije van, mindenki többet mutat kifelé, mint amilyen értékű belülről, mindenki a tessék-lássék hibe, a nagyolás embere — sokszor babért nem ismerve.

S a jellemrajz aztán lefelé, az alkalmazottakra is ráillik. Kereskedőseged: egyenesen becsületsértés. Ma mindenki magántisztviselő, hivatalnok, intéző, cégképviselő, be nem jegyzett üzletvezető, főnökhelyettes stb, stb.

Jól esik a lelkeknek, ha többnek látszanak, mint amennyit érnek. Csak azt felejtik el, hogy az ilyen magaviselettel devalválják egyéni értéküket. Lenyomják a mesterségüket. S ha egyszer mégis, mit lehet tudni, kérnek valamit a társadalomtól, hát soha sincs erkölcsi sulyuk, semmit sem érnek el, mert senki sem becsüli őket igazi értékük szerint.

S ezek a bajok meglesznek mindaddig, míg igaz, férfias önérzet nem költözik a magyar kereskedők lelkébe.

nekem annál jobbak is. Vagyis inkább volt. Az egyik már nincs a birtokomban. Sajátságos história!

— Sajátságos? Miben? és kérdőn bámult rám.

— Nem jött még rá a rendőrség semmire? — kérdeztem.

— Mi köze van a rendőrségnek a te álarcodhoz?

— Nos, a Laetia-utcai büntény?

— Nem tudom, mi az! — hebegte eltorzult arccal.

— Igaz, mikor a büntényt fölfedezték, te valahol Tahitiben voltál. Ez alibit szolgáltat neked. Engem azonban a vizsgálóbíró elé idéztek.

Nagyot ásitott, mintha csak el akarna nyelni és a szemére illesztett csiptetön keresztül éles pillantásokat vetett rám.

— Ah, mondta és mi szerezte meg neked ezt a megtiszteltetést? Beszélj el a le-tartóztatásodat.

— De, teringgett, engemet nem tartóztattak le, csak kihallgattak. És műértő vallo-másaim ép olyan érthetlennel voltak, mint egy szimbolista költemény.

— És ugyan mennyiben érdekelhetette a te mázoló vallomásod a bíróságot?

Az Ungaro-Croata sztrájkja.

Fiume, máj. 30.

A karcsu gőzösök gőzfűtői helyett ma reggel a torpedóhajók szóltatták meg szirén-sipjaikat. Két cirkáló és nyolc torpedóhajó érkezett Fiuméba, hogy egyrészt a postaszolgálatot elvégezze, másrészt a haditengerészet vezetőségének további rendelkezéseit itt bevárja. Ez volt a mai nap eseménye. A sztrájk folytán a szolgálatból elbocsátott alkalmazottak egyrésze ma felvette fizetését és munkakönyvét s most más társaságnál keres alkalmazást. Az Ungaro-Croatánál viszont új alkalmazottak verbuválását kezdték meg s már annyira jutottak, hogy néhány napra ideiglenes menetrendet állíthattak össze. Természetes, hogy a lényegesen csökkent járatok folytán a néhány közlekedő hajót zsufolásig lépik el az utasok.

Legujabb hireinket a következőkben adjuk

A kapitányok nem csatlakoznak.

A tengerészkapitányok köre, mint már jeleztük, tegnap este újabb értekezletet tartott, melyen a sztrájkoló gépészek támogatást kérő átiratával foglalkoztak. Az ülés mindössze fél óráig tartott, melyen számos felszólalás történt. A kör vezetőségének meghívása folytán az Ungaro-Croata kapitányai kevés kivétellel mindnyájan megjelentek, egységes álláspontot azonban nem tudtak elfoglalni. Erre való tekintettel a következő határozatot fogadták el szótöbbséggel:

„A Club dei Capitani Marittimi tekintettel az Ungaro-Croata hajóstársaság kapitányai között tapasztalt nagy nézeteltérésre, elhatározza, hogy a jelenlegi sztrájkmozgalomban nem vesz részt.“

A sztrájkolók értekezlete.

A sztrájkoló alkalmazottaknak tegnap délután három óra telé kézbesítették a Magyar-Horvát tengerhajózási társaság igazgatóságának válaszát. A válaszbán az igazgatóság mint ismerete, kijelenti, hogy a tárgyalások újból való felvételére vonatkozó kérelmet nem veheti figyelembe. A dolgozni akaró alkalmazottak azonban az eddigi feltételek mellett jelentkezhetnek a társaság személyzeti ügyekkel foglalkozó főtisztviselőjénél.

A válasz folytán nyomban értekezletet hívtak össze, melyen a sztrájkolók kijelentették, hogy továbbra is megmaradnak követeléseik mellett. — Mivel azonban az Ungaro-Croata tárgyalni nem hajlandó, a révhatárnál letétbe helyezett matrikuláikat és fizetésüket felve, más alkalmazás után néznek. Ha pedig Fiumében nem tudnának munkát kapni, akkor külföldre mennek.

Szóba került a gyűlésen az igazgatóság ama nyilatkozata is, hogy a gépészek követelése évi 196.435 korona többkiadást jelentene.

— Mázoló! kiáltottam fölháborodással. Van, aki hálás lehetne érte a mázolóknak, hogy nem járt el a szája.

Megvolt az örömm, hogy reszketni láttam Renaudt és folytattam:

— Nos, a holtestet a Laetia-utca csatornájában találták, műértően feldarabolva. De ami ennél is föltünőbb volt, a trancsirozó művész a hiányzó fej helyett egy viasz álarcot hagyott ott. Érted?

Renaud egész testében remegett. A szemhéjai lecsukódtak és alóluk nézett engemet. Intett, hogy folytassam.

— Nos, ez a halott nyakára erősített álarc, mely denevérféjet ábrázolt, az én művem volt, rajta állt a nevem. Ezért a rendőrség engemet gyanúsított a gyilkossággal vagy legalább is azt hitte, hogy fölvilágosítást nyújthatok neki az áldozatról és talán a gyilkosról is. Az áldozatot alaposan megvizsgáltam. Egy szivalaku kinövés a bal hóna alatt megdöbentett.

— Moumoute, mondtam, az én egykori modellem.

Elmondtam a legapróbb részleteket Moumoutról. Ezt az álarcot a lánynak kölcsönöztem a farsangra, de hogy mit tett vele, azt nem tudom. Ezzel aztán véget ért a kihallgatásom, eleresztettek.

— De te ismerted Moumoutot? — for-

Erre vonatkozólag kijelentik, hogy ők csak évi 47.520 korona tulkiadást igénylő fizetésemelést kértek.

A gépészek javadalmozása.

Az Ungaro-Croata igazgatósága a következő nyilatkozatot bocsátotta ki:

A gépészek eddigi fizetésükkel és egyéb illetményeikkel, valamint a társaság által részükre fizetett hozzájárulásokkal együtt a társaságnak átlag évi 4180 koronájába kerülnek és pedig a szolgálat kezdetén minimális 2646 koronába, a szolgálat későbbi folyamán pedig 5601 koronába.

Az újabb emlékirattal támasztott követelések szerint a gépészek jövőben a szolgálat kezdetén minimális évi 5333 koronába és később pedig évi 9593 koronába, vagyis személynként átlag évi 7349 koronába kerülhetnek.

Röviden tehát a 62 ideiglenesen és véglegesen alkalmazott gépész követelése összesen 196.435 korona évi többkiadással terhelné a társaságot.

Haditengerészeti segítség.

Rödiger Ernő révkapitány pólai utazását érdekesen világítja meg a következő megbízható forrásból nyert felvilágosítás. A tengerészeti hatóság s a haditengerészet között, mihelyt az Ungaro-Croatánál bérmozgalom kitört, nyomban élénk táviratváltás indult meg. A hatóság a sztrájkolók megfélemlítésére azt az előterjesztést fogadta el, hogy megfelelő számú haditengerészeti legénységgel kell az Ungaro-Croata járatait fennakadás nélkül fenntartani. A haditengerészet azonban a már megindult nyári hadgyakorlatok miatt nem akarta a kérelmet teljesíteni s erről értesítette a hatóságot vasárnap délelőtt érkezett táviratában is. Rödiger az ellenkezés ellenére is Pólába ment, hogy személyesen igyekezzék a haditengerészetet más állásfoglalásra bírni. Tegnap azonban erre vonatkozólag semmi sem történt, mert Haus ellentengernagy nem volt Pólában.

A sztrájkolók elbocsátása.

A révhatárnál ma kezdték el az Ungaro-Croata elbocsátott alkalmazottainak bérfizetését. A sztrájk folytán elbocsátott munkakönyveiket járandóságaikkal együtt visszakapják s valamennyit kihajóztatnak tekintik, illetőleg a hajózási matrikulákba bevezetik, hogy az elbocsátottakat az Ungaro-Croata hajóiból kihajóztak.

Ez a rendelkezés a „Salona“, a „Dániel Ernő“ és „Lovrana“ gőzösök személyzetét nem érinti, minthogy e gőzösök személyzete közvetlenül az indulás előtt tagadta meg a szolgálatot s hagyta el a hajót. Valószínű, hogy ezért velük szemben tengerjogi rendelkezéseket fogják alkalmazni.

dultam Renaudhoz. Sőt azt hiszem, hogy nagyon is bensőleg ismerted.

Renaud megtörölte a homlokát, melyen veríték gyöngyözött.

— Azt hiszem . . . emlékszem rá . . . hebegte. Ezzel fölállott: A vizontlátásra, találkám van, — mondta.

— Ne menj. Várj egy kissé! — kértem. Megigérted neked, hogy a Moumoute álarca helyét mutatok neked egy másikat.

Kivettem a tárgyat a fali szekrényből, gondosan kibontottam a selyempapírból, a melybe göngyölve volt. Egy hiénafej tűnt elő iszonyatos, tátott szájjal, düledt szemekkel. Oda nyújtottam neki.

— Nem veszed észre, — kérdeztem tőle — hogy hasonlít valakire, hogy vadságában is emberi kifejezés ül az ábrázaton?

— És fokozatosan fölemelve a hangomat: — Ugyan, nézd csak meg magad a tükörben! — Idézd emlékezetbe a percet, mikor gyilkoltál, mikor a tetemet vagdaltad. Oh, most már meglesz az igazi arckifejezésed! A hiénafej! Te vagy a gyilkos! Régóta tudtam. És készültem a bosszúra, te szörnyeteg!

S egy gyors és brutális mozdulattal ráhuztam a lárvát az arcára s erős vaskapcsokkal a nyakára erősítettem.

— Tudtam, hogy eljössz! — kiáltottam rá. — Azért csináltam neked ezt a sájkosarat,

Megjötték a hadihajók.

Ma reggel az I., III., V., IX., XXII. számú valamint a „Kaiman“, „Kormaran“ és „Blitz“ torpedóhajók Fiuméba érkeztek. A torpedóhajók a haditengerészet vezetősége a postaszolgálat lebonyolítására rendelle Fiuméba.

Délben a „Spaun“ és az „Aspern“ cirkálók érkeztek Fiuméba, melyek a kikötőn kívül vetettek horgonyt. A hadihajók elé a kincstári gőzösön Sablich Modesto révkapitány ment, aki átvette a parancsnokoktól a szokásos jelentéseket. A cirkálók eddig utasításokat nem kaptak még a további teendőkre nézve, reggel óta azonban az egyik torpedóhajó részéről egy haditengerész állandóan a révhatár telefonszobájában tartózkodik s a Pólából érkező telefonhívást várja. A távbeszélőn érkező parancsot a haditengerész nyomban továbbítja a torpedók parancsnokának.

A sztrájkolók felvonulása.

A Sedi Riunitiben tegnap este hozott határozat alapján az Ungaro-Croata igazgatósága által elbocsátott alkalmazottak ma reggel jelentkeztek a révhatárnál munkakönyveik átvételére. 12 óra után néhány perccel mintegy háromszáz elbocsátott hajós a tengerészeti hatóság épülete elé vonult, hogy a bérösszegeket és a munkakönyveket átvegye. A sztrájkolók nagyobb része a kabát gomblyukába piros szegfűt tűzött. Volt olyan is, aki vörös sapkát viselt, de legtöbb piros nyakkendőt vett magára. — Valamennyien nyugodtan várakoznak a hatóság épülete előtt csoportokba verődve tárgyalják a bérmozgalom legujabb eseményeit.

Itt említjük meg, hogy a lapokban megjelent pályázati hirdetések alapján mintegy huszan jelentkeztek a révhatárnál. Valamennyien a régi feltételek mellett hajlandók a társaságnál szolgálatot teljesíteni. Jelentkezőket a révhatár az Ungaro-Croata személyzeti ügyosztályához utasította, ahol jelentkezéseket lajstromozták és előjegyzésbe vették.

A sztrájkbizottság ülése.

A sztrájkoló alkalmazottak végrehajtó bizottsága ma délelőtt ülést tartott. Az értekezleten azonban jelentősebb határozat nem történt.

Az első torpedópósta.

Schmiermund Ernő posta és táviró főfőügyelő, a fiumei postahivatal főnöke előző jelentései alapján megkapta a felhatalmazást, hogy a postát torpedó hajókkal kézbesíttesse. A hadihajók azonban több napos késéssel érkeztek meg, úgy hogy a sztrájk első napjaiban csak nagy kerülővel lehetett a postát rendeltési helyére elküldeni. Ma pedig, mire a torpedó megjött, az Ungaro-Croata is több

hogy kirohanj vele az utcára a tömeg közt, mely rád fog rohanni, te mézárós-művész, vérszomjas gyilkos!

Egy öklöcsapással végképen a Renaud arcára erősítettem a lárvát, mely alól legelő valószínű hiénaféltés tört föl.

Renaud kiragadta magát a markomból s az alacsony földszinti ablakon át a kertbe ugrott.

A járókelők pedig mind odasereglettek én pedig torkom szakadtából kiáltottam:

— Hairá, hiéna! . . . Öljétek meg.

Én nem tudom miért, engemet ragadtak meg, engemet bántalmaztak és engemet csúsztak le. Vagyis inkább tudom.

Engemet tartanak az én szegén Moumoute gyilkosának és ön élesszemű, jóindulatú doktor, ön engemet örültnek akar föltüntetni. Ön azt akarja elhitetni a világgal, hogy Renaud meg én egy személy vagyunk. Pedig éppen most bizonyítottam be önnek az ellenkezőjét a hitelt érdemlő elbeszélés által. Különben is Renaudt az ő hiéna álcájával zárta ön én mellém, miután szüntelmű bűnelőmlom őt fölvölteni. Üvölt! Üvölt! Hallja, ön erősen üvölt, hogy azt hinné az ember, hogy bevette magát az én saját cellámba!

R. M.

hajót újból üzembe tudott helyezni s így a haditengerészeti póstasegítség szinte felesleges lett. Egy torpedó azonban délután egy óraker Castelmuschio—Malinska—Cherso—Lussinpiccoloba indult a felgyülemlött postával s erről az érdekelt postahivatalokat már délelőtt tizenegy óraker táviratilag értesítették. Tárgyalás indult meg egyúttal arról is, hogy gőz- vagy kőolaj üzemű torpedóhajó vigye-e a postát, mert a postaigazgatóság az olcsóbb üzemű hajót fogja választani. Nagyobb postakésés már nem várható, mert a járatokat, habár csökkentett számban is, fenntartják.

Az első postát szállító torpedóhajó ma délben egy óraker indult el a keleti rakparttól. A „Kaiman” torpedó indulását a rakparttól több száz főnyi kíváncsi nézte végig. A hajóba Schirmund Ernő postafőfelügyelő és Kertész Béla postatiszt felügyelete mellett az automobiloiból 330 postacsomagot és nagyszámú levelet raktároztak el. Déli egy óraker a „Kaiman”, amelyen Wess sorhajóhadnagy parancsnok, elindult a kikötőből.

Az indulás előtt egy katona és öt polgárember arra kérte a parancsnokot, hogy a torpedón Lussinig utazhassanak, mert másfelé gyors összeköttetésük nincsen. A hajóparancsnok mind a hat embert ingyen utasként felvette a hajóra.

A „Kaiman” este 8 óra 45 percker érkezik Lusszin szigetére, ahonnau hajnali 4 óraker ismét elindul és holnap délelőtt 10 óra 45 percker érkezik vissza Fiuméba.

Dalmáciába a fiumei póstahivatal a postát Trieszten keresztül irányítja, míg Abbázia és a többi isztriai fürdőhelyek Mattuljén át vasuton kapják postájukat.

Copaitich elnök nyilatkozata.

Munkatársunknak ma délben Copaitich Zsigmond, az Ungaro-Croata elnöke, a társaság eddigi bérösszegeire és az olaszországi bérösszegek közötti különbségekre nézve a következő érdekes felvilágosításokat adta:

— Az olasz tengerészeti miniszterium tudvalevőleg háromszor annyit áldoz a hajóstársaságok szubvencionálására, mint a magyar kormány ugyanazon feltételek mellett. Az olasz tengerészeti miniszter azonban megköveteli, hogy azon olasz hajóstársaságok, melyek az Adria-tengeren szolgálatot teljesítenek, a tengerészeti miniszterium által megállapított díjazásban részesítsék az alkalmazottaikat. A folyó évben, *Cattolica* olasz tengerészeti miniszter Rómában február 11-én adta ki a díjazás iránti rendeletét, amely a következőképen hangzik:

„Az olasz kormány részéről az államilag segélyezett és az Adriai tengeren szolgálatot teljesítő hajóstársaságok gőzösein alkalmazott alszemélyzet részére a következő havifizetés állapították meg: Hajómester 86—lira, matróz 45—, kormányos 65—, hajóinas 25—, főmunkás 70—, I. o. fűtő 85—, II. o. fűtő 75—, szeneslegény 60—, pincér 45—, szobafiu 45—, szakács 90— és konyhafiu 30— lira. Élelmezést és bort az alkalmazottak természetben kapnak.”

Ezeket a minimális fizetéseket állapította meg az alkalmazottakra az olasz kormány. Nálunk nem a kormány állapítja meg a hajóstársaságok alkalmazottainak bérét és ennek dacára alig van különbség a két ország fizetési arányai közt. A mi társaságunk fizet a fedélzetmesternek 80—90 koronáig terjedő havi bért, kormányosnak havi 60.— koronát, fedélzetinasnak 40.—, gépmesternek 80.—, fűtőnek 74.—, szenesnek 50.—, szakácsnak 80, 100, 120 koronát, gyorsgőzösn 180 koronát, pincérnek 40, 50, 60, 70 koronát, élelmezőnek 30—70 koronát és konyhainasnak 14—30 koronát havonta, kapnak azonkívül természetbeni élelmezést és bort, vagy ennek híján megfelelő pénzbeli kárpótlást és 10 korona havi borátalányt. A két minimális fizetési táblázat összehasonlítása után mindenki megítélheti, hogy mi az igazság.

A változott menetrend.

Az Ungaro-Croata igazgatóságának értesítése szerint a következő járatokon közlekednek a hajók rendszeresen:

1. *Fiume—Lovrana* közti járat. Indulás lkából reggel 6 óraker, Lovranát 6:15, Abbaziát 6:40 és Voloscát 7 óraker érintve. Érke-

zés Fiuméba 7:30 óraker. Változatlanul fennmaradnak a d. e. 10 óraker s a délután 2:30 óraker való indulások, menetrend szerinti más érintésekkel.

2. *Zengg—Fiumei* vonal. Indulás Fiuméből d. u. 1 óraker, oda és visszautazáskor Buccari idiciglenes érintésével.

3. *Fiume—Abbazia* közötti termeszőzhajószolgálat. Indulások Fiuméből 9 és 11 óraker délelőtt és d. u. 2, 4, 6 és 8:30 óraker. Abbaziából d. e. 8 és 10, délben 12 óraker, d. u. 3, 5 és 7 óraker.

Kedden: *Fiume—Metkovich B.* vonal „Zagreb” gőzössel.

Fiume—Rabaz—Cherso vonal d. u. 12:30 óraker a „Magyar” gőzössel.

Szerdán: *Fiume—Lussinpiccolo* vonal: d. e. 7 óraker a „Pola” gőzössel.

Fiume—Cattaro-i gyorsvonal indul d. e. 11 óraker a „Pannonia” gőzössel.

A *Fiume—Vegliai* vonal d. u. 12:30-kor a „Magyar” gőzössel.

Fiume—Velencei vonal. Este 8:15 óraker a „Dániel Ernő” gőzössel.

Fiume—Cattaro postavonal. 10:30 óraker este a „Mares” gőzössel.

Pénteken: *Fiume—Pola* között. Indulás a „Pola” gőzössel 6 óraker reggel.

Fiume—Ancona-i vonal: indulás 8:15 óraker este a „Dániel Ernő” gőzössel.

UJDONSÁGOK.

— **A rappresentanza ülése.** A városi képviselőtestületet *Prodam* János korelnök holnap szerda estére ülésre hívta össze. Az ülés napirendjén az igazoló bizottságok jelentése, a választások ellen benyújtott petíciók a belügyminiszternek a városi tisztviselők fizetésrendezése ügyében leérkezett határozata szerepel.

— **Vasuti értekezlet Fiumében.** A Máv. fiumei osztálymérnökségének tanácstermében tegnap kezdődött meg a fiumei pályaudvar speciális szállítványozási, visszakereseti és kártalanítási ügyeinek reorganizációjára egybehívott értekezlet. Az értekezleten máv. igazgatósága részéről *Kotányi* Zsigmond udvari tanácsos, a Máv. forgalmi főosztályának igazgatója, *Karenovits* József felügyelő, a szállítványozási és visszakereseti ügyek szakosztály-vezetője és *Mezei* Dezső felügyelő, a szállítványozási ügyek ügyosztály-vezetője vesznek részt. A zágrábi üzletvezetőség részéről megjelentek az értekezleten *Bacsinszky* Vladimir dr. zágrábi üzletvezető és *Veres* Sándor államvasuti-főellenőr, forgalmi előadó. Az értekezleten a fiumei érdekelt hivatalok részéről jelen vannak *Moravék* Lipót főfelügyelő, forgalmi főnök, *Balpataky* Zsigmond felügyelő, állomásfőnök, *Barta* Antal főellenőr, raktárfőnök és a Nyilvános Raktár rt. részéről *Leitner* Károly vezérigazgató és *Lampel* Béla igazgató.

A tanácskozást ma délelőtt folytatták s meghallgatták az érdekelt felek előterjesztéseit.

— **A Mattesich-Manasteriotti ügy a törvényeszen.** A fiumei büntető törvényszék felelőbizetés folytán ma foglalkozott *Manasteriotti* Ödön háztulajdonos büntügyével, akit a járásbíró, mint ismeretes 400 korona pénzbüntetésre ítelt *Mattesich* Antal szövetkezeti igazgató terhére elkövetett becsületsértés miatt. A tárgyalás megnyitása után *Kömley* törvényszéki bíró ismerteti a per anyagát, mire *Thierry* lovag elnök *Barcius* Erazmus képviselő védőügyvédnek adta át a szót, aki azonban nem élt a szólás jogával. *Jechel* Mario dr. a sértett képviselője beszélt ezután s azt fejtegette, hogy *Eulenburg* hercegről és *Eulenburg* grófról az elsőbírói tárgyalásig senki sem beszélt s ez csak ügyes leplezés a panaszlott részéről. Kérte az ítélet megerősítését. *Manasteriotti* panaszlott hosszabb védőbeszédet mondott, melyben kérte, hogy olvassák fel azt a beadványt, melyet a járásbíró elutasítása ellenére a törvényszékhez benyújtott. Végül fejtegetni kezdte álláspontját, mire

az elnök az *Eulenburgokról* mondott részletek miatt megvonta tőle a szót. A bíróság hosszas tanácskozás után helybenhagyta a járásbíró marasztaló ítéletét. A panaszlott az ítéletet megfeleltette.

— **Eljegyzés.** Felsőöri *Hegedüs* Valér, a kormányzó miniszteri segédtitkára ma eljegyezte *Falcione* Nándor földbirtokos és neje, született *Falcione* Milla leányát, *Margitot* Zomborban.

— **Hajótűz.** Ma délelőtt 11 óra felé a *Mária Terézia* hullámágnál horgonyzó „*Novi*” Ungaro-Croata gőzösn tűz keletkezett. A tűz a hajó közsénraktárában támadt, ahol a szén erős füsttel égni kezdett. Az egészségügyi hivatal értesítésére a tűzoltók nyomban kivonultak, mire azonban a veszedelem színhelyére értek, a tüzet a hajó személyzetének sikerült eloltani. A kár jelentéktelen.

— **Sztrájkoló asztalosok.** A *Curet-féle* építési vállalat tizenhét asztalosa tegnap becsüztette a munkát. A sztrájk oka az, hogy a munkások összeveszttek egy munkavezetővel. Ma este a sztrájkolókat értekezlet tartanak a munkásotthonban.

— **A kikötőből.** Május 30. *Érkezett:* „*Ravenna*” olasz gőzös Ravennából üresen; „*Vorwaerts*” osztrák gőzös Kobeból 35.000 zsák lenmaggal 1000 láda olajjal és 500 bál gyapottal.

— **Tűz egy bazárban.** Tegnap éjjel félkettőkor néhány járőkel észrevette, hogy a Corsón levő „*Al popolo Fiumano*”-hoz címzett bazárból füst tödul ki. Habozás nélkül értesítették a dologról a tűzoltókat, akik rögtön kivonultak. A tűzoltók kénytelenek voltak az ajtót feltörni. Az üzlethelyiségben néhány láda szalma égett s a tűz már átkapott a bazárban felhalmozott tárgyakra. Néhány alsóruha és sok játékszer esett a tűz áldozatául, de a mentésre felhasznált nagy vízmennyiség is tetemes kárt tett az árukban. A kár biztosítás útján megtérül.

— **A «Kultura»** ötödik száma is beváltotta azokat a törekvéseket, amelyeket megjelenésekor hirdetett és úgy szerkesztés, mint kiállítás tekintetében méltó feltűnést kellett. Hogy pedig ez a vidéken szerkesztett lap mennyire megfelel hivatásának, azt leginkább az a nagy elterjedés igazolja, amely a lap fennállása óta tapasztalható. És éppen ennek a nagy elterjedésnek a kifolyása az, hogy a „*Kultura*” *Amon* Vilmos szerkesztésében és *Röttig* Gusztáv és *Fia* soproni cég kiadásában július hó elsejétől fogva már nem havonta, hanem kéthetenként fog megjelenni ugyanazon előfizetési áron és kiállításban, mint az eddig havonta történt megjelenés mellett (negyedévenként 5 K).

— **Kende Paula — a Vigszínház tagja** *Kende* Paula, a pozsony-fiumei színtársulat vol. kiváló tagja a budapesti Vigszínházhoz szerződött. *Faludi* Sándor dramaturgigazgató egyik előadásán nézte meg a színész játékát és rögtön, már az első fölvonás után igen előnyös szerződést ajánlott föl. Szeptembertől kezdve lesz tagja s lép föl *Kende* Paula a Vigszínházban.

— **Az angol légi Dreadnought.** Az elsőszámu tengerészeti léghajó harmadfélévig tartó építési munkálatok után immár befejezéshez közeledik. Azért huzták-halasztották olyan sokáig a teljes elkészítést, mert az építési terv sok mindenféle változtatás történt. Az új léghajó 511 lábnyi hosszúságú lesz, a szélessége 50 láb. A léghajó konstrukciójára vonatkozó adatokat titokban tartják. A légi *Dreadnought*-ról elterjedt hírek némileg meszeszerűen hangzanak. Váza és gondolája kemény alumíniumból való, a burok pedig selyemszövetből készült. Megvédi majd a támadások elől ezt a tengerészeti léghajót az a titkos eljárás alapuló tulajdonsága, hogy színe teljesen egybe fog folyni a levegő kékjével.

— **Uj hajóstársaság Szalonikiben.** A szaloniki golfszolgálat ellátására 75.000 török font alaptőkével nemrég létesült hajósvállalat becsüztette üzemét. Most a *Hamburgi* Exportbank husz évi tartamra engedélyt nyert a golfszolgálat ellátására, valamint rendszeres járatok fentartására a konsztinápoly, szmirnai és alexandriai és az olasz kikötőkbe. A vállalat évenként 240 török fontot, valamint a tiszta nyereség után 8%-ot részesedésképen köteles

a kincstárnak fizetni. Egyben arra is vállal kötelezettséget, hogy hajóparkját tíz évenként felújítja. A kincstár fentartotta magának azt a jogot, hogy a husz év elteltével a hajóállományt 30% értéklevonással, — megválthassa. Tudósítónk arra hívja fel a magyar külkereskedelmi érdekeltséget, hogy ez a hajóállalat a Szerbiából Szalonikin át irányuló kivitel fejlesztését s üzleti feladatai közé vette.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, május 30. A képviselőház mai ülésén Kabos Ferenc elnökölt.

Folytatják a kultusztárca költségvetésének tárgyalását.

Rónay Jenő munkapárti a hazai oktatás fejlesztésének szükségét látja és a harmadik egyetem felállítását nemzetiségi és kulturális érdekből Szegeden kívánja. Ismerteti a népiszkolák fontosságát s ezért az államosítást sürgeti. Felsorolja az elemi oktatás hiányait s azt állítja, hogy kevés az iskola és a tanító. A javaslatot elfogadja.

Kállay Ubul Kossuth-párti a nemzetiségi népoktatás során utal a román agitátoroknak a külföldi sajtóban való aknamunkájára. Ezek erőszakos magyarosításnak minősítik azt, hogy az állam nyelvének megtanulását kívánják. A szabadgondolkodók Magyarországot olyan színben tüntetik fel, mintha a kultura ellensége volna. A tételt nem fogadja el.

Az elnök erre szünetet rendel el.

Szünet után

Farkas Pál hosszasan foglalkozik a nemzetiségi kérdésekkel. A középiskolai oktatás reformját sürgeti s kívánja, hogy a társadalomtudományt a felsőbb osztályokban tanítsák. A javaslatot elfogadja.

Szabó István kisgazdapárti a népoktatással foglalkozik. Sürgeti a katolikus autonómiát, követeli a tanítók nyugdíjának rendezését.

Mikor a szónok beszédének ehhez a részéhez ért, valaki az újságírók karzatáról közbeszólt. Az elnök erre figyelmeztette a szónokot, hogy a közbeszólásra ne reflektáljon, mert az ülésteremben csak a képviselőknak van joguk tárgyalni.

Szabó folytatja a beszédét s kijelenti, hogy a tételt nem fogadja el.

Az ülés folyik.

Munkapárti jelölt Békéscsabán.

BÉKECSABA, máj. 30. A képviselőválasztási mozgalomban ma szenzációs fordulat történt. Achim pártjának tekintélyes része nem tudott megbarátkozni Kristóffy jelöltetésével s az uriosztállyal együttesen elhatározták, hogy Wenckheim József grófot fogják felkérni a jelöltség elfogadására, aki azt munkapárti programmal fogja elvállalni.

A Kossuth-párt értekezlete.

BUDAPEST, máj. 30. A képviselőház mai ülése közben a Kossuth-párt Apponyi Albert gróf elnöklésével rögtönzött értekezlet tartott, amelyen elhatározták, hogy a békéscsabai választásoknál Urszinyi János jelöltségét támogatják s tiltakoznak Kristóffy politikai fel-támadása ellen.

Villámcsapás a képviselőházban.

BUDAPEST, máj. 30. A képviselőház mai ülésén, a szünet után, amikor az elnök felment az elnöki emelvényre, hirtelen villámcsapás cikázott végig az üléstermen s ugyanakkor az összes villamiámpák kigyulladtak. Az első ijedtség elmúlásával megállapították, hogy a villám az egyik villámhárítóba csapott le s a tornyon levő 50 galambot megölve, a villámdróton át a földbe furódott. Baj nem történt.

Hausse a bécsi tőzsdén.

BÉCS, máj. 30. Nagyobb budapesti vásárlások következtében a Hífelbank és egyéb részvények jelentékenyen emelkedtek. A petróleumrészvények kereslete élénk volt, a Skoda részvények pedig 8 koronával emelkedtek.

Véres kardpárbaj.

SALGOTARJÁN, máj. 30. Molnár Kázmér honvédszázados és Lantos Jenő banktisztviselő ma véres kardpárbajt vívtak. A harmadik összecsapásnál Lantos súlyos sebet kapott. A párbaj oka vasuton történt összehozálkozás.

Halálos automobil-szerencsétlenség.

ARAD, máj. 30. Salgó Miksa bankigazgató tegnap nejevel automobilon Temesvárra indult, hogy az ottani automobilbérkocsik berendezését megtekintse. Temesvár közelében azonban az automobil felborult, úgy, hogy az igazgató életét veszítette. Salgó Miksa dugszagdag aradi család tagja s azelőtt körjegyző volt, de egy baleset folytán, amelyen lábát törte, nyugdíjba helyezték.

Felületes építkezés.

BUDAPEST, máj. 30. A Petőfi-utcában ma reggel egy épülő ötemeletes ház egyik oldalfala összeomlott s öt munkást maga alá temetett. Horvát Lajos építőmestert gondatlanság miatt letartóztatták.

Itéletidő Nyitramegyében.

NYITRA, máj. 30. Csiszár nyitramegyei községben nagy felhőszakadás volt. A nép az égháboru elől a templomokba menekült. Az egyik templomba beütött a villám, melytől 2 ember halálosan összeégett.

Ünnepelt aviatikus.

GENUA, máj. 30. A Páris—Róma között rendezett repülőverseny közben Garros ma reggel n. olc óra 25 perckor Genuába érkezett. A lakosság lelkes fogadtatásban részesítette.

Öngyilkosság az ablakban.

PRÁGA, máj. 30. A központi szállodába tegnap egy idegen ur érkezett, aki Deutsch Frigyes budapesti nagykereskedőnek jelentette be magát. Ma reggel második emeleti szobájának ablakában föbelötte magát s holtan zuhant az utcára.

Torpedóhajók összeütközése.

KIEL, máj. 30. Két torpedóhajó tegnap Skagen közelében összeütközött. A 172. száma torpedóhajó egyik matróza meghalt, a torpedó pedig súlyos sérüléseket kapott.

Egy német herceg balesete.

POTSDAM, máj. 30. Joachim porosz herceget, Vilmos császár fiát, tegnap a döberitzi gyakorlatokon komoly baleset érte. A baleset folytán a herceg egyik lábán súlyos sérüléseket szenvedett s automobillal kellett a potsdami kórházba vinni. Az orvosok még nem állapították meg, hogy a herceg csonttörést szenvedett-e? Augusztá Viktória császárné a betegágyánál tartózkodik.

Oroszország és Törökország.

KONSTANTINÁPOLY, máj. 30. Dacára a hivatalos híresztelések, amelyek azt mondják, hogy a védőhatalmak Franciaország kivételével mind megnyugtató választ adtak a portának, ma diplomáciai körökben úgy beszélnek, hogy a védőhatalmak helyeslik Oroszország eljárását.

Törökország mozgósít.

BÉCS, máj. 30. A Wiener Allg. Zeit. konstantinápolyi értesülése szerint a török kormány elrendelte a bilegiki, erzerumi és szivah helyőrségeket Macedóniába és a bolgár határra való mozgósítását.

Háboru Spanyolország ellen.

MADRID, máj. 30. Ceutából jelentik, hogy a kabilok elhatározták, hogy háborút üzennek Spanyolorzágnak. Husz dugszagdag benszülött felajánlotta a hadiköltségeket.

A Szent István védjegyű Duplamaláta-sőr

fontos a tüdő- és gyomorban szenvedő betegeknek valamint álmatlanság ellen, különösen szoptató anyáknak s lábadozó betegeknek

Üdítő!!!

Tápláló!!!

Igyék naponta 1—2 üveggel!!!

Híres orvostanárok ajánlják!!!

Kapható: Frisztöltésű palackokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csaprol kimérve minden előkelő étteremben.

Vigyázzunk a védjegyre

Ovakodjunk az utánzatoktól!

Eladó egy régi rendszerű pénzszekrény, óraüveg-elhelyező rekesszel, két eszterga, egy nagy falóra, egy régi rendszerű asztali óra.

Mattuglie—Abbazia között egy öt szobából, két kamrából, konyhából, szép verandából álló és erdős területtel körülvett villa, nyári tartózkodásra igen alkalmas, 15,000 koronáért eladó. Kérdezősködni fentiekre vonatkozólag is: Via Carducci (ex Via Governo) 11. sz. félemelet.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÖGYSZERTÁRA

a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb.

ZANUTEL A.

könyvkereskedése

Telefon 197. - FIUME. - Via Adamich.

Nagy választék sz. piadalmi, tudományos, művészi és ipari könyvekben. Az ifjúsáé és a gyermekvilág részére olasz, magyar, német, szinzen + illusztrált képekkel ellátott tanulságos könyvek.

— Mindenki által hozzáférhető, olcsó árak. —

Megmérgezett tartalékosok.

BRÜNN, máj. 30. A 14 napos Landwehr-gyakorlatokról visszatérőben mérgezési tünetek közt megbetegedett tiz tartalékos közül az egyik meghalt, a többiek a halállal vívódnak. A mérgezés oka még mindig nincs teljesen megállapítva.

Lipót Szalvátor Görzben.

GÖRZ, máj. 30. *Lipót Szalvátor* főherceg a tegnap esti gyorsvonattal ideérkezett, hogy az itt állomásozó 8. sz. tábori tüzérezred felett szemlét tartson.

Törökország és Montenegró.

CETTINJE, máj. 30. *Vukotich* brigadéros, a montenegrói határbiztost visszahívták állásából s helyébe *Boskovich* ezredest nevezték ki. A változás Törökország energikus közbelépésére történt.

A török—bolgár határincidens.

KONSTANTINÁPOLY, máj. 30. A török—bolgár határon történt incidens miatt a külügyminisztérium a Bécsben időző szófiai török követet visszarendelte Szófiába. A török lapok hevesen támadják Bulgáriát.

Szép és nagy **butorozott szoba** teljes komforttal, kifogástalanul tiszta és csendes kiadó. Via Edmondo de Amicis 8. sz. III. em. 20. sz. ajtó.

Fölvétetik

egy ügyes ügynök magánfelek meglátogatására fix fizetés és jutalék mellett. Cim a kiadóhivatalban.

Pályázati hirdetemény.

Az alulírott társaságnál a mai naptól kezdődőleg visszavonásig, körülbelül 40 fedélzetmesteri állás töltendő be, havi 80, 85 egész 90 koronáig terjedhető havi járandósággal, továbbá

150 kormányos	havi	60.—	korona
40 fedélzetinas	„	40.—	„
22 gépmester	„	80.—	„
85 fűtő	„	74.—	„
35 szenes	„	50.—	„
20 szakács	„	80.—, 100,	egész 120 korona
nemkülönben	„	180.—	korona a gyorshajókon,
70 pincér	„	40, 50, 60	egész 70 koronáig
40 élelmező	„	30,	egész 70 koronáig
20 konyhainas	„	14,	„ 30 „

terjedhető bérrel.

A fizetésen kívül a személyzet részére természetbeni élelmezés naponta $\frac{6}{10}$ — $\frac{8}{10}$ liter borral s hol az élelmezés nem a társaság kezelése alatt áll, napi 1.20 K kárpótlás, nemkülönben havi 10 K borátalány biztosítatik.

Minden más külön szolgálatokért járó illetékek az alkalmazás megtörténtevel adatnak tudomásra.

Csakis egészséges szervezettel bíró egyének fognak felvétetni és elsősorban is olyanok, kik már teljesítettek hajókon szolgálatot.

Személyek, kik a felvételre igényt tartanak, az előirt szolgálati könyvvel ellátva meghivatnak a társaság helyiségeiben való jelentkezésre.

A szolgálatba való belépés azonnal megtörténhetik.

Fiume, 1911. május hó 29-én.

Magyar-Horvát Tengeri Gözhajózási Részvénytársaság.

„BRISTOL” szálloda, kávéház és étterem Fiume, Deák-Corso.

Teljes komforttal berendezett 65 szobával, kitűnő kávéházzal és étteremmel. Izletes magyar, német és francia konyha, legjobb minőségű fajborok és pezsgők, valamint kávéházi italok állanak a t. vendégek rendelkezésére

**Bel- és külföldi lapok.
Figyelmes kiszolgálás.**

Az étteremben és a kávéházban előfizetések mérsékelt áron fogadtatnak el.

Tulajdonos: **Ruzich György.**

Med. univ.

Dr. Stejić János

volt községi orvos és a bécsi klinika hospitánsa
belső, gyermek és női betegségeken

rendel d. e. 9—11-ig és d. u. 3—4-ig.
Fiume, Via del Municipio 2. sz. 11. emelet.
(Piazza Dante). TELEFON 241.

„ADRIA” szálló és étterem

FIUME
ADAMICH és ADRIA UTCA (ZMAJČ PALOTA)

A város központjában a hajóállomás közelében. Kényelmesen berendezett szobák tengeri kilátással, fürdővel és villanyos világítással.

Kitűnő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. - Elsőrangú sör.

Tulajdonos: **de Negri Tranquillo.**

VIII. évfolyam.**„A Tengerpart”**

Fiumének legélénkebben szerkesztett és legjobban informált
napilap a jelenleg

VIII. évfolyamában**jelenik meg.**

Mint Fiumének és a környékbeli fürdőhelyeknek legnépszerűbb, legelterjedtebb és legrégebbi magyar napilapja

„A TENGERPART”

a kereskedelmi és üzleti világ legalkalmasabb hirdetési organuma.

Hirdetési árai a lap nagy példányszámához viszonyítva igen mérsékelték.

Előfizetési árai:

Egy évre	.....	K. 24.—
fél évre	.....	„ 12.—
negyedévre	.....	„ 6.—
egy óra	.....	„ 2.—

Tisztviselők fél áron kapják „A TENGERPART”-ot, úgyhogy az utóbbiaknak

„A TENGERPART”
házhöz szállítva csak 4 fillérbe kerül naponta.

Előfizetéseket posta és telefon útján is felvesz
«A TENGERPART» kiadóhivatala Fiume
Grad. del Sasso Bianco 3. szám 1. emelet.

[a Hungaria szálló mögött.]

Telefon 229. sz. Postafiók 105. sz.

Mutatványszámokat egy hétiig ingyen küldünk.

VIII. évfolyam.

„Mercur“ könyvnyomdai műintézet

FIUME

Via Operai 12.

Telefon sz. 932.

Könyvnyomdai munkák elsőrendű előállításban.

Magyar könyvnyomda.

Árajánlással vidékre is készséggel szolgál.

Tulajdonos Chilko József

Cantrida fürdő és vendéglő

Hideg tengeri és napfürdők, 250 kabinnal. Nagy árnyas kert terrasszal. Kitűnő konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiuméből a fürdőig. Vasár. és ünnepnapokon délután katonazene.

Fürdőjegyek fehéreneművel 40 fillér.

Olcsó fürdőbérletjegyek.

REIS J.

Fiume, Via delle Pile 4. sz.

(a városi takaré- és zálogházzal szemben).

Nagy raktár férfi-, női- és gyermekcipőkben, flanel-, battiszt- és selyembluzokban. Juponok és aljak. Uri- és női fehéreneműk, nyakkendők, zsebkendők, boák stb. és divatos női kiegészítők. Magyar kiszolgálás. Igen olcsó árak.

Varieté-Hôtel Susák.

Estétként varieté-előadások elsőrendű művészi erővel. Kezdeté 9^{1/2} órakor. Beléptidij 1 korona.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM

FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban estétként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

TULAJDONOS:

BUDAI KÁROLY

Figyelem

MORGENSTERN VIKTORIA

FIUME, Via della Torre 1.
(volt Via Molo 2.)

Első Fiumei Fűzőszalon.

Saját gyártmányú új modellek 4 K-tól 200 K-ig. Mérték utáni fűzők és javítások 24 óra alatt eszközöltnak.

Morgenstern Viktoria
Első Fiume Fűző Szalon.

„Lloyd“ szálloda

FIUME

A modern igényeknek megfelelően újjáalakítva. Az abbaziai hajók közvetlen közelében. Elsőrendű vendéglő az épület földszintjén - Családok kedvenc találkozó helye.

Mérsékelt árak.

Navarro Hugo és Tsa
tulajdonosok.

Peric Péter

FIUME - Via Lodovico Kossuth 19.

Egyedüli specialista vadász- és hegyászó valamint cipők különlegességben.

Pontos kiszolgálás.
Jutányos árak.

Mindennemű kezimunka,

valamint előnyomások, és elkezdett himzések, ugyancsak női dísz tárgyak és női fejdíszekből óriási választék.

Kérem áruim megtekintését minden vételkényszer nélkül.
WEISZ és TARSA, FIUME, VIA ADAMICH (Európa-szállóép.)

Weiss Jacques veje
Weiss Salamon
Fiume-Corso.

Legdusabb választék mindennemű üveg, porcellán és lámpaárukban. - Berndorfi nickel konyhaberendezés és alpaccaezüst. Különlegességek szálloda berendezésekben.

KIADÓTULAJDONOS; „A TENGEPRART“ LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Mosó és tisztító intézet

Via M. Buonarroti 10.

Minden e szakba vágó munkát leszállított árakon a legpontosabban végez.

A mosás és vasalás csak kézi erővel történik, tehát nincs ruharongálódás.

Szíveskedjék állításaimról meggyőződni. A ruhákért házhoz küldök!

Telefon 11-41.

Sámson Antal.

HUNGÁRIA-szálloda

Fiume - Viale Franc. Deák - Fiume
(a pályaudvar közelében).

KIFOGÁSTALAN KONYHA ÉS TISZTA.

:: JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK. ::

34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT

:: VENDÉGSZOBA. ::

Olcsó árak!

Olcsó árak!

FUNDA ANTAL A „Continental“ szálló volt tulajdonosa.

Harisnyakötőde Fiumében.

Deák korzó 20. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgy kör- mint hosszugépen. Harisnya fejelések jutányos árban végeztetnek. Minél több szíves megbízást kér.

Czimmermann Györgyné.

Ház eladó

Fiume legszebb helyén, Podmurvize alközségben két szoba, konyha, éléskamra, kert köröskörül 182 m²-ől, villaszerű kőfallal körölvéve, vízvezetékekkel s két ciszternával. Cím a kiadóhivatalban.

SZABO VIKTORIA MOSODÁJA

Via Serpentina 20. sz.

Gyűjtőhely: Via Alessandrina 4. a kapu alatti tözsdében

Marólug nélküli kézi mosás.

Mindenféle női piperék, férfi-ing,

gallér, kezelő stb. a legpontosabban

:: elkészítve házhoz szállítatnak. ::

ROYAL SZÁLLODA

Kossuth Lajos u. - FIUME - Interurb. Telef. 121.

- Központi fekvésű elsőrangú családi szálló -

a villamos vasut mentén, lift, fürdő, villany-

világítás stb.

Omibus minden vonatnál.

Tulajdonos DRASKOVICH MIKLÓS.

CONTINENTAL-AUTOMOBIL

PNEUMATIKS

Képviselő és raktár Fiumében:

Gilić R.

Telefon 677.

Via Lod. Kossuth 13.

Telefon 677.

Lederer penzio Abbazia.
Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.

Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

NYOMATOTT CHILKO JÓZSEF „MERCUR“ NYOMDÁJÁBAN FIUME